

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky (ďalej len „**MHSR**“) predkladá návrh novely zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „**ZoE**“), zákon č. 250/2012 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach (ďalej len „**ZoR**“), zákon č. 309/2009 Z. z. o podpore obnoviteľných zdrojov energie a vysoko účinnej kombinovanej výroby a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**zákon o podpore OZE**“), zákon č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike (ďalej len „**zákon o teple**“), zákon č. 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „**zákon o ARS**“), zákon č. 51/1988 Zb. o banskej činnosti, výbušninách a o štátnej banskej správe (ďalej len „**banský zákon**“) a zákon č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky najmä z dôvodu transpozície európskej legislatívy v oblasti revízie súčasného nastavenia vnútorného trhu s elektrinou v Európskej únii (ďalej len „**EÚ**“), v oblasti podpory energie z obnoviteľných zdrojov, v oblasti vnútorného trhu so zemným plynom, obnoviteľnými plynmi a vodíkom a v oblasti metánových emisií.

11. apríla 2024 Európsky parlament schválil finálne znenie reformy dizajnu trhu s elektrinou v EÚ, ktorú následne 21. mája 2024 schválila aj Rada. V zásade ide o nariadenie Európskeho parlamentu a Rady 2024/1747 z 13. júna 2024, ktorým sa menia nariadenia (EÚ) 2019/943 a (EÚ) 2019/942, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii a smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1711 z 13. júna 2024, ktorou sa menia smernice (EÚ) 2018/2001 a (EÚ) 2019/944, pokiaľ ide o zlepšenie koncepcie trhu s elektrinou v Únii.

Nariadenie (EÚ) 2024/1747 bolo prijaté v júni 2024 a od 16. júla 2024 (20 deň po dni uverejnenia v Úradnom vestníku EÚ) je účinné a priamo uplatniteľné.

Smernica (EÚ) 2024/1711 bola tiež prijatá v júni 2024 a nadobudla účinnosť 16. júla 2024. Jej transpozícia do národného práva musí byť v súlade s čl. 3 vykonaná do 17. januára 2025 (s výnimkou niektorých ustanovení týkajúcich sa zmien smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/944 z 5. júna 2019 o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou a o zmene smernice 2012/27/EÚ, ktoré musia byť transponované do 17. júla 2026).

Ďalším legislatívnym aktom, ktorým sa čiastočne zaoberá predkladaná transpozícia do slovenskej legislatívy, je smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/2413 z 18. októbra 2023, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2018/2001, nariadenie (EÚ) 2018/1999 a smernica 98/70/ES, pokiaľ ide o podporu energie z obnoviteľných zdrojov, a ktorou sa zrušuje smernica Rady (EÚ) 2015/652.

Predkladaný návrh zákona tiež predstavuje čiastočnú transpozíciu smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1788 z 13. júna 2024 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s obnoviteľným plynom, so zemným plynom a s vodíkom, ktorou sa mení smernica (EÚ) 2023/1791 a zrušuje smernica 2009/73/ES. Čiastočná transpozícia je zameraná najmä na úpravu certifikácie prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete a úpravu pravidiel fungovania vnútorného trhu s vodíkom. Dôvodom pre čiastočnú transpozíciu je potreba skoršej transpozície ustanovení smernice týkajúcich sa procesu certifikácie. Táto potreba vzniká z dôvodu

nastavenia lehôt a časových míľnikov, ktoré upravuje Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1789 z 13. júna 2024 o vnútornom trhu s obnoviteľným plynom, zemným plynom a vodíkom.

ZoE v súčasnosti vytvára právny rámec pre podnikanie v energetických odvetviach, stanovuje práva a povinnosti jednotlivých účastníkov trhu s elektrinou a s plynom a pravidlá pre výkon štátnej správy v energetike. Cenovú a vecnú reguláciu v odvetví elektroenergetiky a plynárenstva upravuje ZoR, ktorý ďalej vymedzuje postavenie a pôsobnosť Úradu pre reguláciu sieťových odvetví (ďalej len „ÚRSO“ alebo „úrad“) ako jediného a samostatného regulátora pre sieťové odvetvia a povinnosti regulovaných subjektov. Zákon o podpore OZE ustanovuje spôsob a podmienky podpory OZE, práva a povinnosti výrobcov energie z OZE a ďalších účastníkov trhu s elektrinou a plynom. Zákon o teple ustanovuje právny rámec pre podnikanie v oblasti teplárenstva, stanovuje práva a povinnosti účastníkov trhu s teplom. Ustanovuje sa Hlavný bankský úrad ako príslušný orgán na účely Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2024/1787 z 13. júna 2024 o znižovaní emisií metánu v odvetví energetiky a o zmene nariadenia (EÚ) 2019/942 (ďalej len „nariadenie 2024/1787“). V tejto súvislosti sa pre Hlavný bankský úrad ustanovujú kompetencie týkajúce sa dozoru nad dodržiavaním povinností vyplývajúcich z nariadenia 2024/1787, ukladania opatrení týkajúcich sa nápravy nedostatkov ako aj ukladania pokút v prípade porušenia ustanovených povinností.

V nadväznosti na záväzky Slovenskej republiky, ktoré jej vyplývajú zo smernice č. 2003/87/ES v platnom znení vo vzťahu k využívaniu prostriedkov modernizačného fondu sa zavádza osobitný proces poskytovania finančných prostriedkov z modernizačného fondu v prostredí ministerstva hospodárstva, a to na právnom základe poskytovania dotácií podľa zákona č. 71/2013 Z. z. o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky. Základné princípy, z ktorých súčasná zákonná úprava vychádza, sú v rámci členských štátov EÚ aj naďalej platné. Aktuálnymi zmenami však dochádza k rozšíreniu niektorých z nich, k doplneniu už zavedených nových princípov a rovnako k doplneniu právomocí a povinností nových účastníkov trhu s elektrinou (a plynom) v záujme podpory jednotného trhu s elektrinou, stability a bezpečnosti trhu s elektrinou a zaistenia ochrany jednotlivých subjektov, najmä koncových odberateľov elektriny.

Návrh novely ZoE prináša najmä tieto zmeny:

- právnú úpravu účastníkov trhu s elektrinou,
- právnú úpravu zmlúv o flexibilnom pripojení na podporu rozvoja obnoviteľných zdrojov energie v oblastiach s obmedzenou alebo žiadnou kapacitou pripojenia do sústavy,
- právnú úpravu zmlúv o dodávke elektriny alebo združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú a ďalšie súvisiace zmeny v oblasti ochrany spotrebiteľa,
- rozšírenie povinností prevádzkovateľov distribučných sústav zverejňovať na svojich webových sídlach údaje o počte prijatých a odmietnutých žiadostí o pripojenie k distribučnej sústave, voľnej distribučnej kapacity a jej výpočte, informácie o podmienkach rezervácie distribučnej kapacity, informácie o podávaní žiadostí o pripojenie k distribučnej sústave a jeho podmienkach a predkladania požadovaných dokladov k žiadosti o pripojenie v elektronickej forme,
- právnú úpravu riadenia rizík dodávateľov v elektroenergetike,

- právnú úpravu nastavenia podpory formou zmluvy o vyrovnávacom režime na výrobu elektriny z jadrového paliva,
- právnú úpravu hodnotenia potrieb flexibility elektrizačnej sústavy,
- právnú úpravu správnych deliktov a pokút v oblasti metánových emisií.

Zákon upravuje už existujúcu činnosť zdieľania elektriny odberateľmi, ktorá bola doteraz na Slovensku upravená primárne na úrovni sekundárnej legislatívy ale revidovaná smernica (EÚ) 2024/1711 upravuje zdieľanie detailnejšie, než pôvodne smernica (EÚ) 2019/944. Zavádza sa nová činnosť na trhu, činnosť organizátora zdieľania, ktorej nezodpovedala žiadna z doterajších podnikateľských činností v energetike. Činnosť organizátora zdieľania bude podliehať režimu oznamovania a cieľom jej zavedenia je podporiť rozvoj zdieľania elektriny medzi odberateľmi a uľahčiť administratívne a ďalšie súvisiace úkony s realizáciou zdieľania elektriny.

Zákon priznáva koncovým odberateľom právo zúčastňovať sa na zdieľaní elektriny nediskriminačným spôsobom tak, aby žiadni koncoví odberatelia neboli z účasti na zdieľaní elektriny vylúčení. Návrh zákona zakazuje dodávateľom podmieňovať uzavretie zmluvy o dodávke elektriny alebo zmluvy o združenej dodávke elektriny zákazom zdieľať elektrinu alebo obmedzením množstva elektriny, ktoré je možné zdieľať, ďalej ustanovuje, že odberné miesto alebo odovzdávacie miesto môže byť súčasne priradené len do jednej skupiny zdieľania a tiež ochraňuje aktívneho odberateľa pred nespravodlivým a diskriminačným zaobchádzaním zo strany subjektov zúčtovania, ktorí prebrali zmluvne zodpovednosť za odchýlku dodávky alebo odberu elektriny v ich odbernom alebo odovzdávacom mieste, tým, že explicitne uvádza, že odberné miesta a odovzdávacie miesta priradené do jednej skupiny zdieľania môžu byť priradené do rôznych bilančných skupín, aby sa naplnili požiadavky smernice.

Zároveň sa stanovuje, že aj iní aktívni odberatelia v rámci podnikateľského sektora než sú malé a stredné podniky, môžu zdieľať elektrinu ale len zo zariadení na výrobu elektriny s inštalovaným výkonom do 6 MW.

Zákon zavádza možnosť priamej podpory výroby elektriny z jadrového paliva po júli 2027 formou zmluvy o vyrovnávacom režime na výrobu elektriny z jadrového paliva, čím sa spĺňajú požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1747 v oblasti podporovania výrobných zdrojov. Táto úprava vychádza z toho, že ak sa členské štáty rozhodnú podporovať investície financované z verejných zdrojov prostredníctvom systémov priamej podpory cien do nových nízkouhlíkových zariadení na výrobu elektriny z nefosílnych palív na to, aby splnili svoje dekarbonizačné ciele, takáto priama podpora môže byť do budúcnosti realizovaná len formou dvojsmernej rozdielovej zmluvy alebo rovnocenného systému s rovnakými účinkami. Ide o obojsmerný mechanizmus, ktorý zahŕňa nielen záruku výnosov pre výrobcov elektriny, ale súčasne aj obmedzenie hornej hranice trhových výnosov príslušných výrobných aktív, aby sa zabránilo situáciám, kedy výrobcovia nadmerne profitujú z vývoja na energetických trhoch na úkor odberateľov. Účasť na tejto forme podpory je dobrovoľná a má sa vzťahovať na nové investície do výrobných zdrojov od júla 2027. Využitie tejto formy podpory je na rozhodnutí ministerstva po predchádzajúcej notifikácii Európskou komisiou, pričom financovanie mechanizmu podpory môže byť buď z potenciálnych príjmov z tohto mechanizmu, alebo z uvoľnených finančných zdrojov v systéme podpory OZE – tarify za prevádzku systému, kde sa predpokladá, že od roku 2031 začne dochádzať k uvoľňovaniu finančných zdrojov v systéme podpory OZE vo výške

cca 100 mil.€/rok pri uvažovanom 7,5 % medziročnom poklese výšky tarify za prevádzkovanie systému (TPS) oproti výške TPS v roku 2024.

Smernica reflektuje oblasť podpory a pripájania zdrojov OZE, čo je ústredná téma legislatívnych aktov na európskej úrovni v posledných rokoch. Vzhľadom na to, že (nielen) rozvoj OZE so sebou prináša potrebu obnovy a rozširovania energetickej infraštruktúry, snaží sa európska legislatíva zohľadniť aj výzvy v oblasti umožňovania pripájania nových zdrojov do elektrických sústav. Z toho dôvodu sa zavádza možnosť tzv. flexibilného pripojenia. Cieľom je umožniť pripojenie do elektrizačnej sústavy aj v oblastiach, s obmedzenou alebo žiadnou kapacitou pripojenia. Hlavnou charakteristikou takého pripojenia je najmä oprávnenie prevádzkovateľa sústavy obmedzovať výrobcov elektriny v možnosti využívania pripojovacej kapacity elektriny v prípadoch, keď takéto obmedzenie bude nevyhnutné pre riadenie sústavy v danej časti prenosovej alebo distribučnej sústavy za stanovených alebo dohodnutých podmienok bez náhrady za takéto obmedzenie. Primárne by malo ísť o opatrenie dočasného charakteru, kým nedôjde k potrebným úpravám alebo rozšíreniu sústavy tak, aby sa umožnil prechod na štandardné pripojenie. Legislatíva zároveň počíta aj so situáciami, kedy takéto úpravy v sústave nebudú ekonomicky efektívne a v týchto prípadoch povoľuje, aby sa zmluva o flexibilnom pripojení stala trvalým riešením na vybranom území. V súvislosti so zavedením flexibilných zmlúv a cieľom podporiť transparentnosť v oblasti pripájania zdrojov do sústavy sa tiež dopĺňajú povinnosti prevádzkovateľov sústav zverejňovať na svojich webových sídlach a pravidelne aktualizovať údaje o počte prijatých a odmietnutých žiadostí o pripojenie k distribučnej sústave, o voľnej distribučnej kapacite a jej výpočte, informácie o podmienkach rezervácie distribučnej kapacity, ako aj informácie o podávaní žiadostí o pripojenie a podmienkach podávania žiadostí o pripojenie k distribučnej sústave a predkladania požadovaných dokladov k žiadosti o pripojenie v elektronickej forme. Prevádzkovateľ distribučnej sústavy bude ďalej povinný zverejňovať na svojom webovom sídle interaktívnu mapu, ktorá obsahuje zákonom stanovené informácie o možnostiach pripojenia k distribučnej sústave.

Ďalšie nové povinnosti v záujme ochrany koncových odberateľov elektriny zahŕňajú predĺženie lehoty na dodávku poslednej inštancie, povinnosť dodávateľov elektriny uplatňovať vhodné zaistovacie stratégie pre obmedzenie rizika zlyhania dodávok elektriny, zavádza sa tiež právo odberateľa elektriny na uzavretie zmluvy o dodávke elektriny alebo o združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú s dodávateľom elektriny v trvaní najmenej 12 mesiacov, ak o to požiada.

Ďalej sa upravujú povinnosti operátora krátkodobého trhu ohľadom zverejňovania údajov o nových činnostiach na trhu s elektrinou v záujme podporení transparentnosti a informovanosti trhu.

Návrh novely ZoE – vodíkové hospodárstvo:

Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky predkladá návrh zmeny zákona o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov aj z dôvodu čiastočnej transpozície tzv. 4. energetického balíčka v plynárenstve (ďalej len "energetický balíček"), ktorého legislatívne podmienky sú obsiahnuté v jednej smernici a jednom nariadení.

Cieľom energetického balíčka je najmä dekarbonizácia plynu a vodíka. Energetický balíček tvorí Nariadenie (EÚ) 2024/1789 o vnútorných trhoch s plynom z obnoviteľných zdrojov,

zemným plynom a vodíkom a Smernica (EÚ) 2024/1788 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s plynom z obnoviteľných zdrojov, zemného plynu a vodíka.

Energetický balíček nadobudol účinnosť 4. augusta 2024.

Predkladaný návrh zákona predstavuje čiastočnú transpozíciu energetického balíčka. Čiastočná transpozícia je zameraná najmä na úpravu certifikácie prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete a úpravu pravidiel fungovania vnútorného trhu s vodíkom.

Dôvodom pre čiastočnú transpozíciu je potreba skoršej transpozície ustanovení smernice týkajúcich sa procesu certifikácie. Táto potreba vzniká z dôvodu nastavenia lehôt a časových míľnikov upravených v čl. 57 Nariadenia (EÚ) 2024/1789 o vnútorných trhoch s plynom z obnoviteľných zdrojov, zemným plynom a vodíkom, ktorý upravuje spoluprácu prevádzkovateľov vodíkových prepravných sietí prostredníctvom ENNOH (Európska sieť prevádzkovateľov sietí pre vodík). Čl. 57 Nariadenia (EÚ) 2024/1789 predpokladá spoluprácu prostredníctvom ENNOH v časovom období v zásade bezprostredne nasledujúcom po nadobudnutí účinnosti nariadenia. Nariadenie (EÚ) 2024/1789 zároveň stanovuje, že ENNOH tvoria prevádzkovatelia vodíkových prepravných sietí, ktorí sú už certifikovaní v zmysle čl. 71 Smernice (EÚ) 2024/1788 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s plynom z obnoviteľných zdrojov, zemného plynu a vodíka. Z tohto pravidla ustanovuje čl. 57 ods. 3 Nariadenia (EÚ) 2024/1789 výnimku, v zmysle ktorej sú prevádzkovatelia vodíkových prepravných sietí oprávnení stať sa členmi ENNOH už od začiatku postupu certifikácie, ktorý vykonáva regulačný orgán (t. j. od začiatku konania o certifikácii), ak: a) sú následne pozitívne certifikovaní v súlade s článkom 14 Nariadenia (EÚ) 2024/1789 a článkom 71 Smernice (EÚ) 2024/1788 do 24 mesiacov po tom, ako sa stali členmi ENNOH, a b) do štyroch rokov po tom, ako sa stali členmi ENNOH, aspoň pripravili projekty vodíkovej infraštruktúry s konečným investičným rozhodnutím. Návrh stanov, zoznam členov a návrh rokovacieho poriadku ENNOH mal byť v zmysle nariadenia predložený Komisii do 1.9.2024, t. j. v období pred koncom transpozície lehoty Smernice (EÚ) 2024/1788, ktorá uplynie 5. augusta 2026.

V rámci úloh ENNOH sú zahrnuté dôležité činnosti ako vypracúvanie sieťových predpisov, prijímanie desaťročných plánov rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu, vypracúvanie odporúčaní pre technickú spoluprácu prevádzkovateľov vodíkových prepravných sietí, a pod.

Prevádzkovateľ prepravnej siete v Slovenskej republike je súčasťou viacerých vodíkových iniciatív v priestore strednej Európy (vrátane iniciatívy European Hydrogen Backbone). Predpokladá sa, že prepravný systém prevádzkovateľa prepravnej siete v Slovenskej republike by mal tvoriť integrálnu súčasť tzv. European Hydrogen Backbone. V tomto kontexte je dôležité umožniť, aby mal prevádzkovateľ prepravnej siete v Slovenskej republike možnosť byť účastný pri vypracúvaní sieťových predpisov, prijímaní desaťročných plánov rozvoja vodíkovej siete pre celú Úniu, vypracúvaní odporúčaní pre technickú spoluprácu prevádzkovateľov vodíkových prepravných sietí a plnení ostatných úloh zverených ENNOH.

Z uvedeného vyplýva, že pre účasť prevádzkovateľa prepravnej siete v Slovenskej republike v ENNOH je potrebné, aby vnútroštátne právo v čo najskoršom termíne upravilo proces certifikácie prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete, ako aj základnú úpravu vodíkového hospodárstva najmä v oblasti medzinárodnej prepravy vodíka (pri zohľadnení aktuálnych iniciatív týkajúcich sa medzinárodnej prepravy vodíka, vrátane iniciatívy tzv. European Hydrogen Backbone). V kontexte rozvoja vodíkového hospodárstva sa zároveň v rámci

čiasťočnej transpozície navrhuje aj úprava základných ustanovení potrebných pre účely činnosti distribúcie vodíka v kontexte prípravných krokov pre vytvorenie podmienok pre rozvoj vodíkového hospodárstva v Slovenskej republike.

V záujme dosiahnutia uvedených cieľov pri zohľadnení ich pozitívneho vplyvu na rozvoj podnikateľského prostredia na Slovensku ako aj pozitívnych makroekonomických dopadov zapojenia prevádzkovateľov energetických infraštruktúr do rozvoja vodíkového hospodárstva na úrovni EÚ, vzhľadom na časové nadväznosti týkajúce sa procesu certifikácie prevádzkovateľa vodíkovej prepravnej siete a možnosti jeho účasti v sieti ENNPH je účelná čiastočná transpozícia Smernice (EÚ) 2024/1788 o spoločných pravidlách pre vnútorné trhy s plynom z obnoviteľných zdrojov, zemného plynu a vodíka.

Návrh novely ZoR prináša najmä tieto zmeny:

- rozšírenie doterajších právomocí ÚRSO v súvislosti s vyššie uvedenými zmenami v ZoE a požiadavkami smernice (EÚ) 2024/1711,
- rozšírenie doterajších monitorovacích právomocí ÚRSO v oblasti uplatňovania zmlúv o dodávke elektriny a zmlúv o združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú ako aj monitorovanie odstraňovania nedôvodných prekážok pre zdieľanie elektriny,
- právnu úpravu súvisiacu so zavedením produktu obmedzenia spotreby v čase špičky,
- doplnenie úpravy v prípade vyhlásenia krízy cien elektriny na EÚ, resp. regionálnej úrovni.

V záujme sprístupnenia činnosti zdieľania pre čo najviac odberateľov sa upravuje povinnosť vypracovať a zverejniť nezáväznú vzorovú zmluvu, ktorých predmetom je zdieľanie elektriny. Túto povinnosť bude mať po novom ÚRSO. Rovnako má úrad po novom sledovať ako sa odstraňujú neodôvodnené prekážky a neopodstatnené obmedzenia na trhu týkajúce sa vývoja, spotreby elektriny vyrobenej z vlastných zdrojov, zdieľania energie, rozvoja spoločenstiev pre obnoviteľné zdroje a občianskych energetických spoločenstiev.

V súvislosti so zavedením možnosti odberateľov požiadať o zmluvu o dodávke elektriny a zmluvu o združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú sa rozširujú monitorovacie pôsobnosti ÚRSO. Úrad bude môcť monitorovať okrem uplatňovania zmlúv o dodávke elektriny s dynamickou cenou elektriny, aj uplatňovanie zmlúv o dodávke elektriny a zmlúv o združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú na trhu s elektrinou a riziká spojené s dohodnutím takýchto zmlúv pre koncových odberateľov elektriny. Dopĺňa sa tiež povinnosť úradu vypracovávať správu o výsledku sledovania vývoja trhu aj so zmluvami o dodávke elektriny a zmluvami o združenej dodávke elektriny s pevnou cenou na dobu určitú.

Návrh novely zákona o podpore OZE prináša najmä tieto zmeny:

- právnu úpravu zásady tzv. kaskádovitého využívania drevnej biomasy podľa najvyššej hospodárskej a environmentálnej pridanej hodnoty,
- právnu úpravu nastavenia podpory formou zmluvy o vyrovnávacom režime na výrobu elektriny z vybraných obnoviteľných zdrojov,

- právnú úpravu zavedenia mechanizmu kreditov vydávaných na elektrinu z obnoviteľných zdrojov využívanú v doprave, spôsob ich vydávania, evidencie, obchodovania a uplatňovania,
- právnú úpravu pre ciele OZE v oblasti dopravy a priemyslu,
- právnú úpravu povinností spojených s výrobou biopalív, biokvapalín a palív z lesnej biomasy,

Zákon zavádza mechanizmus kreditov vydávaných na elektrinu z OZE využívanú v doprave. Cieľom úpravy je splniť požiadavky európskej legislatívy na dekarbonizáciu dopravy. Členské štáty musia do svojich vnútroštátnych právnych rámcov začleniť kreditný trh (pre verejné a prípadne súkromné dobíjanie), aby umožnili hospodárskym subjektom, ktoré dodávajú elektrinu z OZE, prispieť k plneniu povinnosti stanovenej jednotlivými členskými štátmi pre dodávateľov palív na svojom území. Kredity budú vydávané na množstvo elektriny z OZE, ktoré bolo v bilančnom období vyrobené držiteľom povolenia na výrobu elektriny z obnoviteľných zdrojov, na ktoré bolo vydané povolenie na výrobu elektriny, pripojené v odbernom mieste a odovzdávacom mieste, v ktorom je súčasne pripojená nabíjacia stanica. Celý systém správy, evidencie, bilancie a súvisiaceho obchodovania s kreditmi bude spravovať Organizátor krátkodobého trhu s elektrinou, ktorý už spravuje podobný systém záruk pôvodu, ktoré sú následne obchodované v aukciách organizovaných Organizátorom krátkodobého trhu s elektrinou. Skúsenosti zo zahraničia kde takýto kreditný systém už bol zavedený a funguje (napr. Holandsko, Nemecko) ukazujú, že takýto systém kreditov výrazne pomáha ekonomickej návratnosti inštalácie verejných nabíjacích bodov a motivuje k rozširovaniu siete nabíjacích bodov pre elektromobily, čím sa podporuje celková dekarbonizácia odvetvia dopravy.

Podobne ako bolo uvedené vyššie v prípade ZoE, zavádza sa priama podpora formou zmluvy o vyrovnávacom režime, ktorá sa vzťahuje na podporu výroby elektriny z veternej, slnečnej, geotermálnej a vodnej energie (s výnimkou elektriny vyrobenej v prečerpávacej vodnej elektrárni), čím sa spĺňajú požiadavky nariadenia (EÚ) 2024/1747 v oblasti podporovania výrobných zdrojov. Takáto forma podpory môže byť pridelená na základe aukcie a musí obsahovať obojsmerný mechanizmus, ktorý zahŕňa nielen záruku výnosov pre výrobcov elektriny, ale súčasne aj obmedzenie hornej hranice trhových výnosov príslušných výrobných aktív.

Návrh zákona predpokladá negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy.

Predpokladá sa pozitívny sociálny vplyv novej legislatívy, najmä na hospodárenie domácností, vzhľadom na posilnenie právnej úpravy možnosti všetkých odberateľov aktívne sa zapájať do účasti na energetickom trhu, najmä zdieľania elektriny. Posilnenie právomocí ÚRSO v oblasti ochrany spotrebiteľa zabezpečí zvýšenie ochrany práv odberateľov elektriny

Očakáva sa pozitívny vplyv zákonom navrhovaných opatrení na podnikateľské prostredie celkovo, najmä vzhľadom na rozvoj činností nových aktérov na trhu s elektrinou a doplnenie nových povinností už existujúcich subjektov na trhu s elektrinou a obnoviteľnými plynmi. Nová právna úprava zavedie a zadefinuje nové činnosti a subjekty pôsobiace v oblasti elektroenergetiky, ktoré môžu tieto činnosti vykonávať, čím sa otvoria možnosti pre nové podnikateľské aktivity na elektroenergetickom trhu.

Očakáva sa pozitívny vplyv návrhu zákona na životné prostredie, najmä na kvalitu ovzdušia, lebo sa nastavujú mechanizmy, ktorých cieľom je ďalej podporiť využívanie OZE v doprave,

ako aj posilniť rozvoj výroby elektriny z OZE. Návrh zákona nepredpokladá vplyv na informatizáciu spoločnosti, služby verejnej správy pre občana, ani vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Zákon zavádza mechanizmus kreditov vydávaných na elektrinu z obnoviteľných zdrojov využívanú v doprave pod správou Organizátora krátkodobého trhu s elektrinou (OKTE). Z toho dôvodu sa očakáva vznik nákladov na strane OKTE na úpravy IT systémov tak, aby sa umožnila evidencia a obchodovanie s kreditmi. Presné vyčíslenie nákladov nie je v súčasnosti možné, odhadované jednorazové náklady na úpravy systémov sú na úrovni 320 000 €. Zároveň sa očakáva, že táto zmena môže priniesť aj zníženie nákladov na strane prevádzkovateľov nabíjacích bodov, ktorých je v súčasnosti na Slovensku približne 8, a umožní podporiť rozvoj nabíjacej infraštruktúry pre elektrické autá, pričom v súčasnosti sa na Slovensku eviduje zhruba 1808 verejne dostupných nabíjacích bodov. Detailnejšie vyčíslenie zníženia nákladov pre subjekty na Slovensku zatiaľ nie je možné vyčíslieť ale skúsenosti zo zahraničia, kde takýto kreditný systém už bol zavedený a funguje (napr. Holandsko, Nemecko) ukazujú, že pri priemerných hodnotách kreditu vo výške medzi 0,03 – 0,06 €/kWh a priemernej cene dobíjania bežnou rýchlosťou okolo 0,50 €/kWh, by samotná cena kreditu pokryla približne 10 % z ceny elektriny účtovanej vodičovi elektrického vozidla prevádzkovateľom nabíjacieho bodu. Zároveň zahraničné skúsenosti ukazujú, že kredity výrazne zlepšili obchodný prípad nabíjacích staníc a podnietili prevádzkovateľov nabíjacích bodov k rýchlejšej inštalácii nabíjačiek, pretože výnosy z kreditov pomáhajú skrátiť dobu návratnosti nabíjačiek o takmer polovicu, z 13 na 7 rokov pre verejné nabíjacie stanice s mediánom spotreby 6 MWh/rok.

Predkladaný návrh zákona nebude predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

Predkladaný návrh zákona je v súlade s ústavou, ústavnými zákonmi a nálezmi ústavného súdu, s inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná. Predkladaný návrh zákona je v súlade s právom Európskej únie.